

והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו וכו' כי ביום הזה יכפר עליכם וכו' [ויקרא ט"ז כ"ט]. מהראוי לתת לב למה לא נתבאר היום הנועד תיכף בהתחלת הפרשה רק הפרשה מבארת בתחילה העבודה של היום בלא הודע איזה יום הוא ואח"כ הזכיר את היום כלאחר יד, והנה היא קושיא עצומה הלא תראה בכל מועדי ה' מקראי קדש הזכיר הזמן המוגבל תחלה ואח"כ מפרש העבודה של היום וכאן הוא בהיפוך, ונ"ל הטעם שהוא להתוודע ולהגלות מעלת קדושת היום שהוא בבחינת בינה, עלמא דאיתכסיא, תשובה עילאה, עולם הבא, על כן אין בו אכילה ושתיה, על כן מעלימין את שם היום להורות שהוא מן עולם הנעלם למעלה מן הזמן, זמ"ן בגימטריא מ"ה ב"ן, והיום ההוא הוא בחינת בינה ס"ג, סוד ואתה מחי"ה (בגימ' ס"ג) א"ת כולם [נחמיה ט' ו'] אשר עם אות ת' שהוא סוד הרשימה לכל היצור כמו שאמר והתות תו [יחזקאל ט' ד'], (עיין כל זה בספר ברית כהונת עולם), הנה מחי"ה עם הת' הוא סוד פעולת היום חתימ"ה (עיין בספר הנ"ל), הנה שם ס"ג הוא למעלה מן הזמ"ן שהוא מ"ה ב"ן, על כן בעבודת היום נעלם הזמן של היום, להורות לנו קדושת היום באיזה מקום מורה עבודתו במקום למעלה מן הזמן, הבן הדבר:

והנה תמצא גם בתורה שבעל פה, המסכתא המדברת מענין מצות היום לא נקרא שמה על שם היום יום הכפורים (כאינך שבת, פסחים, ראש השנה, סוכה) רק נקרא יומא, להורות קדושת היום הוא ממקום נעלם ראוי להסתירו, על כן מנהג אנשי מעשה שלא להזכיר שמו כל כך בפשיטות באיזה דברים, רק כשמזכירים מענינו לאיזה הצטרכות קוראים אותו סתם יום הקדוש, ודי בזה למשכיל: ספר בני יששכר - מאמרי חדש תשרי - מאמר ח' אות ב'

בפסוק [כי ביום הזה] יכפר עליכם לטהר אתכם (ויקרא ט"ז, ל'). דהנה הבורא ב"ה וב"ש נתן לנו יום מחילה יום הכפורים, והוא בגדר למעלה מהזמן, כי יום הכפורים אינו מיוחד במנין ימי השנה כמבואר בספרים הקדושים והוא המחבר הזמן הנקרא יום אחד, וכמבואר במדרש בראשית (ב"ר ג', ח'). וזה שהשם יתברך ויתעלה מעורר עלינו רחמים רבים ואנו עושים על ידי זה תשובה מעומקא דלבא, וכאשר אנו רואים בחוש שלכל איש מישראל בא ההתעוררות תשובה ביום הכפורים מעומקא דלבא (זולת הפוקרים אשר לא מבני ישראל המה). ולזה לכפר לפני ד', למעלה מעלה מעומקא דלבא יבא התעוררות התשובה, כדי לכפר עליכם ותטהרו:

או יאמר כי ביום הזה יכפר, היינו יום הכפורים מכפר, ואז כשאין מסך החטאים בינינו ליוצרנו ית"ש ויתעלה, אזי ממילא אנו עושים תשובה מאהבה לאחר כן, לטהר אותנו לפני ד':

בפסוק כי ביום הזה וגו' לטהר אתכם וגו' (ויקרא ט"ז, ל'). דהנה ידוע שרצון כל אחד ואחד מישראל לעשות רצון קונו, אך שאור שבעיסה והחומר מתאוה, נתבלבל השכל (עי' ברכות י"ז.) וד' ברוב רחמיו נתן לנו תורתו הקדושה ומצותיו הישרים, ונתן לנו יום אחד בשנה לכפר על חטאתינו (עי' זוה"ק אחרי ס"ב ע"ב) ונפלו

דברי צדיקים

פעם אחת בערב יום כיפור קרא רבינו זצ"ל לר' הירש פארציווער ז"ל ואמר לו, שמע הנני עושה אותך בעל תפלה בעד יהודים שאינם יכולים להתפלל בעד יהודים שבשדות שישנם פה לא רק בעד החיים אלא גם בעד הנפטרים, עוד זאת תדע כי הכתלים מרוחים בנשמות. (זענען בעקלעבט מיט בלוי נשמות): ספר אמת ואמונה - קאצק

על כן יש בכייה והתעוררות גדול לכל אדם בערב יום כפור לעת ערב כי אז בא השטן לקטרג על כל אחד בכח גדול, מפני שהוא שעה אחרונה של עשרת ימי תשובה, דביום כיפור ליתּ ליה רשות לאסטוני (יומא ד"כ ע"א), על כן נתוודה ונפייס את התורה שמרדנו בה, כי מודה ועוזב ירוחם (משלי כ"ח): ספר בעל שם טוב על התורה

בסוף הסליחות והתחינות אנו אומרים מי שענה לכל הצדיקים והחסידים והתמימים והישרים הוא יעננו, רחמנא דעני לעניי ענינו, פירוש, אנחנו אין אנו לא צדיקים ולא חסידים ולא ישרים אלא רחמנא דעני לעניי ענינו לתבירי לבא ענינו:(כתר שם טוב ח"ב די"א ע"ב וע"ג): ספר בעל שם טוב על התורה - לראש השנה ויום כפור

במס' אבות פ"ב אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, היינו שמא אתה איש של לא תפנה, כי נשלחת לזה העולם שתלמוד אפילו אם לא יהיה זמנך פנוי: ספר אמת ואמונה - קאצק

ברכת גמר חתימה טובה
שנת גאולה וישועה לנו ולכל ישראל

על התורה ועל העבודה

התאוות ומחשבות זרות וישוב הדעת למקומו, ולזה אז נפקחו עיני העברים כיצד יעשו תשובה על מעשיהם כל השנה:

ולכן אז נתגבר כח התשובה, כידוע המנהג בכל ישראל שבערב יום הכפורים סמוך לעת ערב אפילו פחותי ערך מעוררים למאד במסירת נפש לד' בתשובה, כי אז נתבטל כמעט כח התאוות והחומר, ואז נפקחו עיני אדם ורואה האיך סר מן הדרך הישר. אך באמת עיקר התשובה היא אז להתדבק ביוצרו, ולא זה בלבד לקבל עליו שלא לחטוא ח"ו עוד, רק יוסיף אומץ בתורה ועבודה לפי שכלו אין לשער במסירת נפש:

וזה מאמר הכתוב, ביום הזה, בעצומו של יום הוא כח מאת הבורא ב"ה וב"ש לכפר מכל חטאתיכם, היינו התאוות והחומריות שמקרי חטאי האדם וחסרונו, לפני ד' תטהרו, היינו שאתם צריכים לעורר לאחר התעוררות דלעילא כנ"ל, אתם תטהרו לפני ד', היינו בפנימית נפשותיכם שהוא לפני ד': ספר דברי חיים על מועדים

בשם הה"ק הרבי ר' יצחק מווארקי זצללה"ה שנזכר בעבודת יום הכפורים בענין הפשטת הבגדים שהתורה חסה על ממונם של ישראל והקשה איך שייך לומר בבנין ביהמ"ק חסה על ממונם של ישראל ואמר שנאמר זה לכהן גדול שנכנס לפני ולפנים בקדושה ובטהרה כמעט שהי' לו התפשטות הגשמיות כמ"ש וכל אדם לא יהי' באוהל מועד ואף כה"ג בעצמו לא הי' אז אדם רק כמלאך ד' והי' יכול להיות שישכח ממנו שישראל נצרכים לממון ולפרנסה והכה"ג צריך להתפלל עליהם וע"ז עשה התוה"ק היכר כדי להזכירו שהתורה חסה על ממונם של ישראל ויזכיר א"ע להתפלל עליהם שיהי' נושעים בצרכי ממון והבן: ספר שיח שרפי קודש

הרב מהר"מ חאגיז בספרו משנת חכמים מביא בשם חכמי הרמז, דענין לבישת המנעלים הוא כדי שלא יגע בשרו על האדמה כי בחטאו של האדם נתקללה, על כן עושין הפסק בין הרגל לאדמה, וכתב דבעבור זה במקום אדמת קדש שיצאה האדמה מכלל ארור לכלל ברוך, יש לילך יחף, וזהו של נעליך כו' כי המקום וכו' אדמת קדש הוא, עכ"ד:

ובזה מצאנו טוב טעם למשארז"ל [שבת קכ"ט.] ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו, דכיון שההפסק הוא בכדי להפסיק בין הקללה על כן ימכור כל מה שיש לו ויקח מנעלים להפסיק, וזה שמברכין על מנעלים שעשה לי כל צרכי, כי זהו כל צרכיו, לחפוץ בברכה ולהפסיק הקללה. ובזה מצאנו ראינו כפשוטו טוב טעם ביום הקדוש יום הכפורים נאסר בנעילת מנעל, כי נתקדשה הארץ בקדושת היום ויוצאת אז מן הקללה לברכה, ותבין ביום המקווה לישועה יום שנולד בן דוד [ט' אב], נאסר בנעילת מנעל, להורות שעל ידי משיח בן דוד תצא האדמה מקללתה לברכה, והמתברך בארץ, יתברך באלקי אמן: ספר אגרא דפרקא - אות ד"ש

מי ששב מחטאו, יהא נדמה עליו כאילו לא חטא מעולם, ויהא בטוח במחילה גמורה, ולא יחשוב אולי לא נתכפרה עונותיו. ס' מהרי"ל, ליקוטים אות ל"ט

סיפר הרב הגה"ק ר' פנחס מנחם מפילץ זצוק"ל שאמר במשנה (פ"א דיומא) ומתקינין לו כהן אחר תחתיו, ודקדק על תיבת אחר, דהול"ל ומתקינין כהן תחתיו, ואמר דהנה כל הענין אמרו ז"ל כדי שיתקנא בו הכ"ג ויזהר טפי, וזהו דוקא בכהן אחר, אבל אם יתקינו בנו של הכ"ג, כלום אדם מתקנא בבנו, וזאת משמיענו המשנה שיתקינו רק אחר ולא בנו של הכה"ג. (ויש לדבר בזה ממדרש רבה אחרי סופ"כ אירע טומאה וכו' שימש אלעזר, דאימתי הי' זאת אם בכל השנה, או גם ביוהכ"פ, וגם אין להבין בכלל ענין ירושת הבן של הכ"ג עי' יומא דע"ב ע"ב, וההלכה בהרמב"ם ה' עבודת יוהכ"פ דאם מת הכ"ג זה שהתקינו לו יורש, ועי' שו"ת ח"ס האו"ח סי' י"ב, ובכלל למה התקינו אחר תחתיו הא הי' לו סגן ועי' רש"י יומא דל"ט ע"א בשם רבו רבי יצחק הלוי ז"ל ואכמ"ל): [א"ה, שמעתי בשם כ"ק אדומו"ר בעל שפת אמת זצללה"ה שהי' מדייק תיבת "לו" הי' צ"ל ומתקינין כהן אחר אך דהגמ' אמר דעיקר הוא כדי שיהי' זריז טפי וזה "לו" והבן]: ספר שיח שרפי קודש

בשם הה"ק הרי"ם מגור זצלל"ה מה שאומרים תיכף במוצאי יו"כ סלח לנו אבינו כי חטאנו, הא נתכפר ביום הכיפורים ועוד הוא בבית התפילה ואימתי חטא, אך שעיקר הוא שישראל צריך להאמין שיו"כ מכפר ובאם ח"ו שיש לו איזה ספק ספיקא אם נתכפר הוא חטא, ועל זה אנו מתפללין שיסלח לנו ע"ז אולי ח"ו אין לנו אמונה שלימה שיוה"כ מכפר: ספר שיח שרפי קודש

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi – Mailing address:
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025;
ברשות ובהדרכת גדולי התורה chizuk620@gmail.com
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", או שיעור באידיש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מד' אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally

לע"נ הרה"צ ר' שמעון נתן נטע בן הרה"צ ר' משה מרדכי זצ"ל
כ"ק אדמו"ר מלעלוב - יום כיפור תש"ע - תנצב"ה

לע"נ מו"ר הרה"ג ר' רפאל ב"ר ישראל גרין זצ"ל - יום כיפור תשס"ז תנצב"ה

לע"נ זקנתי הרבנית ראדיא חנה בת ר' מנשה ע"ה גאנצווייג
יום כיפור תשי"ד תנצב"ה

Seforim of "Al HaTorah Val HoAvodah" years 5769, 5770, 5775, 5778,
And the new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev" [in English]
are now in print, to order call 1-919-459-5858, or 1-844-212-0689